

Negocierea unui acord de asociere între Uniunea Europeană și țările din America Centrală

Recomandarea Parlamentului European din 15 martie 2007 adresată Consiliului privind mandatul de negociere a unui acord de asociere între Uniunea Europeană și statele membre, pe de-o parte, și țările din America Centrală, pe de altă parte (2006/2222(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere propunerea de recomandare adresată Consiliului prezentată de Willy Meyer Pleite în numele grupului GUE/NGL privind orientările de negociere a unui acord de asociere între Uniunea europeană și America Centrală (B6-0417/2006),
 - având în vedere alineatul 31 din declarația de la Viena, care face referire la decizia luată de Uniunea Europeană și de America Centrală, în cadrul celei de-a IV-a reuniuni la nivel înalt Uniunea Europeană-America Latină și Caraibe (ALC), care a avut loc la Viena la 12 mai 2006, decizie de a porni negocierile în vederea unui acord de asociere, care să includă un dialog politic, programe de cooperare și un acord comercial,
 - având în vedere titlul V din Tratatul privind Uniunea Europeană,
 - având în vedere rezoluția din 15 noiembrie 2001 privind un parteneriat global și o strategie comună pentru relațiile între Uniunea Europeană și America Latină¹,
 - având în vedere rezoluția din 27 aprilie 2006 privind un parteneriat susținut între Uniunea Europeană și America Latină²,
 - având în vedere articolul 114 alineatul (3) și articolul 83 alineatul (5) din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru Afaceri Externe și avizul Comisiei pentru dezvoltare precum și cel al Comisiei pentru comerț internațional (A6-0026/2007),
- A. întrucât respectarea democrației, a statului de drept și exercitarea deplină a drepturilor omului de către orice persoană, precum și respectarea deplină a drepturilor civile și politice ale resortisanților din cele două regiuni, constituie condiții esențiale pentru realizarea unei asocieri între părți, după cum a fost decis la Viena,
- B. întrucât garantarea pentru toți cetățenii a exercitării depline a drepturilor fundamentale, în special de către persoanele cele mai defavorizate, cum ar fi cele care aparțin populațiilor indigene și consolidarea participării lor sociale și politice, constituie elemente fundamentale ale acordului,
- C. întrucât liniile directoare de negociere a viitorului acord de asociere economică, consens

¹ JO C 140 E, 13.6.2002, p. 569.

² JO C 296 E, 6.12.2006, p. 123.

politic și cooperare trebuie să țină cont de dorința părților, exprimată în cadrul alineatului 31 al declarației de la Viena, de a încheia un acord de asociere global, adică un acord care să reafirme convingerea că relațiile cu America Centrală implică o asociere politică și economică cu regiunea și cu diferitele țări din cadrul acesteia, asociere care să țină cont de dezechilibrele și inegalitățile existente între cele două regiuni și între diferitele țări ale Americii Centrale și care, din acest motiv, să conțină dispoziții fundamentale privind cooperarea pentru dezvoltare și coeziune socială și care să tindă în viitor spre liberul schimb,

- D. întrucât crearea Adunării Parlamentare Euro-Latino-Americane (EuroLat) a constituit o etapă decisivă în consolidarea legitimității democratice și în dimensiunea politică a relațiilor dintre Uniunea Europeană și America Latină, în mod special dintre UE și America Centrală, și că această Adunare va constitui un forum permanent de dialog politic între cele două regiuni,
- E. întrucât liniile directoare de negociere a viitorului acord trebuie să țină cont de condițiile economice, politice și sociale existente în cea mai mare parte a țărilor Americii Centrale și de diferențele de dezvoltare dintre cele două regiuni, precum și de caracteristicile relațiilor economice din America Centrală (concentrarea comerțului regional în cadrul unui număr redus de țări, puternica dependență de exportul de produse tradiționale și nivelul scăzut de investiții străine directe din partea Uniunii Europene în această regiune, etc.),
1. adresează Consiliului următoarele recomandări:
- a) să includă în mod expres în mandatul de negociere temeiul juridic pe care se va fonda negocierea noului acord de asociere, și anume articolul 310 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, coroborat cu articolul 300, alineatul (2), primul paragraf, prima teză, și cu articolul 300, alineatul (3), al doilea paragraf;
 - b) să precizeze în mandatul de negociere că obiectivul acordului de asociere între UE și America centrală vizează liberalizarea progresivă a schimburilor comerciale, în condiții echitabile și reciproc avantajoase, fondate pe complementaritate și solidaritate, dialog politic și cooperare și în același timp pe consolidarea democrației și a statului de drept, pe deplina respectare a drepturilor omului, și a drepturilor civile și politice, pe coeziunea socială, dezvoltarea umană durabilă și drepturile economice și sociale, fără a uita dimensiunea culturală și cea legată de mediu a acestor drepturi;
 - c) să prevadă în cadrul orientărilor de negociere mecanismele necesare pentru a garanta că dispozițiile viitorului acord vor respecta întocmai mandatul definit de Tratatul privind Uniunea Europeană, în baza căruia contribuția la dezvoltarea umană durabilă, așa cum este definită în Programul Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare din 1996, promovarea cooperării internaționale, dezvoltarea și consolidarea democrației și respectarea drepturilor omului sunt obiective fundamentale ale Uniunii;
 - d) să definească în cadrul orientărilor de negociere, ținând cont de vulnerabilitatea caracteristică dezvoltării central-americe în plan socio-economic, democratic și al mediului înconjurător, marile teme în jurul cărora se vor articula programul de lucru și dialogul politic, inclusiv actualizarea obiectivelor și abordarea unor teme precum

guvernarea democratică, lupta împotriva terorismului, menținerea păcii și a securității și gestionarea conflictelor; să se includă noi teme, cum ar fi reducerea sărăciei, favorizarea coeziunii sociale, migrările și schimburile umane, lupta împotriva delincvenței și, în mod special, împotriva violenței cu implicații internaționale (traficul de droguri și armament ușor, de carne vie, acțiuni ale bandelor organizate de tipul "Maras"), etc.; și să preconizeze acțiuni concrete pentru adoptarea unor poziții comune în incintele internaționale și în cadrul Organizației Națiunilor Unite pentru a se ajunge la un veritabil consens politic între cele două regiuni pe plan internațional;

- e) să desemneze membrii comisiei parlamentare paritare Uniunea Europeană-America Centrală, care va fi creată în temeiul noului acord de asociere, din rândurile deputaților în Parlamentul European și membri ai Parlamentului Central-american, membri ai parlamentelor naționale care nu aparțin încă nici unei adunări cu caracter regional și membrii EuroLat, ca expresie concretă a sprijinului adus procesului de integrare regională în America Centrală și asocierii strategice biregionale UE-ALC;
- f) să includă între orientările de negociere referințe specifice la participarea adecvată a societății civile la noul dialog politic, propunându-se organizarea de conferințe periodice împreună cu reprezentanții societății civile, atât în cadrul Uniunii Europene cât și în America Centrală și acordarea statutului de observator pentru ședințele interministeriale acestor reprezentanți și facilitarea participării active a acestora la forumurile, comisiile și sub-comisiile sectoriale corespunzătoare, pe parcursul tuturor fazelor de dezbateră, negociere și monitorizare a procesului;
- g) să atribuie de asemenea un rol cheie sprijinului adus luptei împotriva impunității și a corupției și să se prevadă acțiuni și programe în favoarea consolidării instituțiilor democratice în America Centrală;
- h) să prevadă în cadrul orientărilor de negociere întărirea sprijinului acordat de către Uniune integrării central americane, reformei și consolidării cadrului normativ și instituțiilor acesteia – inclusiv Secretariatul general, Parlamentul Central American și Curtea Central Americană de Justiție – pentru o mai mare eficiență, reprezentativitate și legitimitate ale acestora, în ceea ce privește în mod special uniunea vamală, libera circulație a persoanelor, politicile comune, armonizarea legislațiilor și crearea unui mecanism de finanțare proprie;
- i) să prevadă obiective de susținere ale integrării regionale – în mod special integrarea infrastructurilor materiale, de transport, comunicare și energie – în cadrul obiectivelor următorului mandat pentru intervențiile Băncii Europene de Investiții în America Latină, astfel încât aceste acțiuni să completeze în mod eficient noul acord;
- j) să colaboreze cu țările Americii Centrale susținând eforturile acestora de a lupta împotriva producției și comerțului ilegal de droguri; o parte a acestei acțiuni ar trebui să cuprindă programe de ajutor pentru agricultori pentru a face posibilă introducerea culturilor alternative a căror ieșire pe piață ar putea fi sprijinită în mod eficient de UE;
- k) să asigure includerea și aplicarea clauzei democratice în cadrul orientărilor acordului de asociere și să stabilească mecanisme pentru garantarea continuității

regimului de stimulente în materie de creare de locuri de munca și mediu din cadrul Sistemului de preferințe generalizate (SPG)¹, inclusiv regimul SPG PLUS, prin intermediul clauzelor cu caracter social sau de mediu; să facă referire în mod expres la mecanismele concrete care garantează aplicarea acestuia și să prevadă în mod special stabilirea unui raport anual în atenția Parlamentului European privind monitorizarea realizată de către Comisie în această privință;

- l) să țină cont de faptul că SPG, inclusiv SPG PLUS, este un regim autonom al Uniunii Europene de care beneficiază țările Americii Centrale în funcție de nivelul lor de dezvoltare;
- m) să țină cont, în ceea ce privește dispozițiile noului acord în privința cooperării pentru dezvoltare, de particularitățile regiunii central americane și de îndeplinirea, în această regiune, a Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului (ODM), având la bază ideea că formarea capitalului uman și schimburile culturale și educative sunt prioritare pentru a combate sărăcia în regiune, în așa fel încât să se acorde o atenție deosebită învățământului, cercetării, științei și tehnologiei, dar și culturii, încurajând intensificarea schimburilor în aceste domenii;
- n) să indice faptul că acordul de asociere între UE și America Centrală trebuie fondat, pe de-o parte, pe realizarea ODM și, pe de altă parte, pe lupta pentru eradicarea sărăciei și reducerea inegalităților, ca priorități fixate de Uniune în materie de cooperare;
- o) să garanteze faptul că această cooperare și instrumentele economice pe care le are la dispoziție Uniunea vor fi folosite în aceeași măsură pentru promovarea și protejarea mediului în regiunea central americană;
- p) să acorde o atenție deosebită proiectelor turistice din America Centrală pentru a se garanta punerea în aplicare a acestora în mod durabil, în măsura în care această activitate stimulează creșterea economică;
- q) să încurajeze de asemenea cooperarea trilaterală și biregională – mai ales cu țările Caraibelor – și politica de cooperare Sud-Sud, o dată cu intrarea în vigoare a acordului de asociere;
- r) să promoveze un cadru de susținere adaptat pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM) și realizarea acestuia ca element esențial pentru dezvoltarea economică, crearea de locuri de muncă și bunăstarea socială; să examineze măsurile – în special cele fiscale – care ar putea fi adoptate în privința luptei împotriva șomajului în sectorul IMM; și să se dezvolte programe de susținere pentru aceste întreprinderi în domeniul cercetării;
- s) să susțină micii producători și IMM-urile în general și să încurajeze realizarea de investiții în întreprinderile mici, deoarece deschiderea piețelor europene va aduce beneficii în mod special marilor producători, capabili să respecte normele sanitare și fitosanitare europene;

¹ Regulamentul (CE) nr. 980/2005 al Consiliului, din 27 iunie 2005, de aplicare a unui sistem de preferințe tarifare generalizate (JO L 169 din 30.6.2005, p. 1).

- t) să încheie un acord de asociere care să fie global, echilibrat și fondat pe trei piloni: un capitol politic și instituțional care să consolideze dialogul democratic și cooperarea politică, un capitol consacrat cooperării care să promoveze dezvoltarea economică și socială durabilă și un capitol comercial menit să instaureze la momentul potrivit o zonă de liber schimb (ZLS) de vârf dotată cu un program amplu care să meargă de la liberalizarea progresivă și reciprocă a comerțului de bunuri și servicii până la aspecte legate de investiții, achiziții publice, protejarea drepturilor de proprietate intelectuală, cooperare în materie de concurență și instrumente de protecție comercială, facilitarea schimburilor comerciale și un mecanism eficace de soluționare a litigiilor;
- u) să prevadă în cadrul orientărilor de negociere liberalizarea progresivă și reciprocă a schimburilor comerciale, în condiții echitabile și reciproc avantajoase bazate pe complementaritate și solidaritate, accesul progresiv pe piețele europene a produselor din America Centrală, în condiții de concurență, evitând ca viitorul acord să agraveze dezechilibrele existente, să se prevadă, așadar, un tratament special, diferențiat și flexibil în ceea ce privește termenele, în funcție de angajamentele și de ameliorarea competitivității țărilor din America Centrală, incluzând măsuri de susținere din partea Uniunii pentru a face posibilă transformarea structurilor de producție și competitivitatea economiei țărilor Americii Centrale, cum ar fi transferurile tehnologice, adăugarea de criterii referitoare la conținutul național în regulile de origine și crearea programelor de cooperare și de asistență tehnică, toate acestea prin promovarea unui cadru juridic stabil și a unor reguli clare care să garanteze siguranța investițiilor și a relațiilor economice și comerciale ale părților;
- v) să ia în considerare crearea unei zone euro-latino-americane de asociere globală interregională, ca obiectiv strategic prioritar al relațiilor externe ale Uniunii Europene într-un context internațional caracterizat de o interdependență crescândă, creștere economică și apariția unor noi puteri economice;
- w) să se ralieze Parlamentului pentru a solicita Comisiei să realizeze, de urgență, o evaluare privind impactul acordului comercial asupra durabilității, ca etapă preliminară în cadrul negocierii unui acord comercial și informarea Parlamentului despre inițiativele luate în acest sens;
- x) să nu includă, în mod special, nici o condiție, expresă sau tacită, care să condiționeze încheierea viitorului acord UE-America Centrală de finalizarea în prealabil a negocierilor rundei Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), fără a exclude posibilitatea de a include în acest acord, la momentul respectiv, rezultatele programului de lucru al rundei Doha, compatibile cu obiectivul final al asocierii UE-America Centrală, toate acestea dovada a unui sprijin tangibil și determinant adus procesului de integrare regională din America Centrală;
- y) să se angajeze la implementarea unei zone euro-latino-americane de asociere globală interregională conform noului mecanism de transparență al OMC și conform drepturilor și obligațiilor stabilite de această organizație, în mod special conform celor din articolul XXIV al Acordului General pentru Tarife și Comerț (GATT) și din articolul V al Acordului General privind Comerțul cu Serviciile (GATS), pentru a contribui astfel la întărirea sistemului multilateral de schimburi;
- z) să negocieze un acord comercial unic și indivizibil care să depășească obligațiile

prezente și viitoare ale părților față de OMC, care să stabilească o zonă euro-latino-americană de asociere globală interregională, după o perioadă de tranziție compatibilă cu exigențele OMC și care, fără excluderea vreunui sector, să țină cont, în manieră cât mai puțin restrictivă, de dimensiunea dezvoltării și de caracterul specific sensibil al anumitor produse;

- aa) să țină cont, ca element esențial pentru încheierea pozitivă a negocierilor, de faptul că America Centrală s-a străduit să-și țină angajamentul, lucru confirmat în cadrul reuniunii la nivel înalt de la Viena, de a aplica, după cum s-a prevăzut, deciziile luate de șefii de stat și de guvern ai Panama, Belice, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua și Republica Dominicană, reuniți la data de 9 martie 2006 în Panama, care vizează implementarea unei uniuni vamale reale, ratificarea tratatului privind investițiile și comerțul între țările Americii Centrale precum și dezvoltarea unui mecanism jurisdicțional care să permită garantarea aplicării legislației regionale în materie economică în întreaga regiunii;
- ab) să țină cont în mod special de faptul că evaluarea comună UE–America Centrală în ceea ce privește integrarea economică regională a Americii Centrale scoate în evidență un anumit număr de concluzii importante legate de aspecte concrete (în ceea ce privește cadrul constituțional al integrării economice, uniunea vamală, obstacolele tehnice cu care se confruntă comerțul, normele din domeniul sanitar și fitosanitar, liberalizarea regională a serviciilor și a investițiilor, achizițiile publice, drepturile de proprietate intelectuală și sistemul informațional geografic, concurența și instrumentul de protecție comercială) pentru a întări, a dezvolta și a finaliza uniunea vamală central americană și piața comună internă, elemente esențiale pentru negocieri și pentru instaurarea unei ZLS reale între cele două regiuni;
- ac) să ia în considerare faptul că întărirea pieței comune central americane, în special prin realizarea uniunii vamale și dezvoltarea pieței comune, inclusiv prin stabilirea unei politici comerciale externe și libera circulație reală a bunurilor importate, va permite reducerea obstacolelor întâlnite de către agenții economici și încurajarea schimburilor comerciale și a investițiilor între cele două regiuni;
- ad) să ofere posibilități noi și semnificative pentru accesul pe piață în sectorul agricol, sector foarte important pentru dezvoltarea Americii Centrale, indiferent de progresele realizate în alte domenii, precum cel al accesului pe piață pentru produsele non-agricole (APNA) și cel al serviciilor și indiferent de progresul realizat în alte chestiuni de natură agricole;
- ae) să garanteze că negocierile în privința APNA vor ajunge la un rezultat echilibrat și de anvergură pentru a permite apariția unor oportunități noi și concrete pentru accesul pe piață a tuturor domeniilor comerciale, urmând un grad de flexibilitate adecvat în ceea ce privește calendarul suprimării drepturilor vamale pentru America Centrală, inclusiv menținerea și extinderea activităților legate de pescuit;
- af) să țină cont din plin de importanța și de caracterul sensibil pe care la au activitățile legate de pescuit atât pentru Uniunea Europeană cât și pentru America Centrală, dat fiind faptul că acestea contribuie la dezvoltarea economică și la crearea de locuri de muncă în regiune, menținându-se durabilitatea stocurilor halieutice prin practici de pescuit responsabile;

- ag) să țină cont de importanța pe care o are garantarea accesului universal la serviciile esențiale și de dreptul național în materie de reglementare și, în consecință, să se poarte cu prudență negocieri privind liberalizarea comerțului cu servicii, conform articolului V al GATS, pentru garantarea unor progrese reale în ceea ce privește angajamentele luate și aplicate până la momentul respectiv în materie de liberalizare și privind necesitatea unui cadru de reglementare clar și previzibil; este recomandabil să nu facă oferte sau să accepte solicitări în domeniile sănătății publice și educației;
 - ah) să țină cont de potențialul mereu în creștere al industriei turistice pentru investiții și pentru dezvoltarea economiei țărilor Americii Centrale și de importanța pe care o are încurajarea turismului între cele două regiuni;
 - ai) să includă ca dispoziție de ordin general, atât pentru Uniunea Europeană, cât și pentru America Centrală, necesitatea de a căuta, ca o chestiune de principiu, o posibilă convergență a diferitelor acorduri în vigoare sau în curs de negociere între cele două regiuni;
 - aj) să țină cont de faptul că mecanismele de soluționare a litigiilor, prevăzute în acorduri comerciale similare încheiate de către Comunitate cu țări terțe nu sunt utilizate eficient; să solicite, în consecință, Comisiei prezentarea unor noi propuneri pentru a stabili un instrument de soluționare a litigiilor mai eficient pentru tranșarea conflictelor susceptibile de a se ivi în oricare dintre sectoarele acoperite de ZLS;
 - ak) să invite Comisia să furnizeze Parlamentului toate informațiile, dacă este necesar cu titlu confidențial, atât în privința proiectelor de orientări de negociere, cât și în privința orientărilor de negociere adoptate în final;
2. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și, pentru informare, Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre ale Uniunii Europene și ale Americii Centrale.